

ELŐFIZETÉS:
Egész évre . . . 6 ft.
Fél évre . . . 3 ft.
Negyed évre 1 ft. 50 kr.

A lap szellemi részét
illető küldemények a
szerkesztőnek, anyagiak
a laptulajdonosnak kül-
dendők.

BÁCSKA.

MEGYEI KÖZÉRDEKŰ POLITIKAI KÖZLÖNY.

HIRDETÉSI DÍJ:
egy 1 hasábos petit sor 10 kr.,
többszöri hirdetésnél olcsóbb.
Nyilttér sora 25 kr.
Bélyegdíj minder hárjácsonál
30 kr.
A hirdetések Bittermann
Nándor könyv- és könyvnyomdá-
jában és a szerkesztőnél fogad-
tának el.
Kéziratok nem küldetnek vissza.

Egyes szám ára 10 kr.

Megjelen minden kedden és pénteken.

Egyes szám ára 10 kr.

Wekerle és Apponyi.

A „nemzeti“ párt vezére utóbbi beszé-
dében nagyon panaszkodott a kormány párt sajtó-
jára s azon vádat emelte ellene, hogy ez nem
akarja elismerni szabadelvűségét az egyházpoli-
tikai kérdésekben, melyek most szönyegen van-
nak s melyeknek a Wekerle-kormány tervei alap-
ján leendő megoldását az ország közvéleménye
helyesléssel fogadta. S azért újra neki állott sza-
badelvűsége bizonyításának.

De hiába, most sem sikerült ez neki teljesen,
nyilatkozatában vannak hézagok, melyeken a ké-
telkedés nagyon is hozzáférhet szabadelvűségé-
hez, s melyek akarva, nem akarva azon gya-
nunkat keltik föl, hogy talán célzatosan nyitva
hagyott hátulso ajtó azok, hogy rajtuk alkalom-
adtán a vezér és kicsi serege a kénytelen-kelletlen
megtett előnyomulása után visszavonulhasson?

Az egyházpolitikai kormányprogram meg-
valósításának főcélja: a magyar állam tekintély-
nek az ország különféle vallású és nemzetiségű
rétegei közt leendő szilárdítása. Ezért veszi az
állam a maga kinevezett közegei útján kezébe a
polgári élet minden viszonyaiban oly fontos sze-
repet vivő anyakönyveket s ezért kívánja behozni
az általán kötelező polgári házasságot, egyuttal
azért is, hogy így a házassági jog egységesíté-
sének s a házassági kérdésekben való ítélkezés
államosításának útján megszüntesse a házasság
terén kivált az autonómikus egyházaknál fölbur-
jázott visszasságokat, visszaéléseket.

E célt kompromittálhatná a katolikusok egy
részeinek feltámadt féltékenysége s az ennek fő-
forrásul szolgáló azon követelő várakozása né-
hány tulhangos radikál politikuskak, hogy e re-
formok egyuttal alkalmul szolgáljanak a kath.
egyház állásának gyöngítésére. A Wekerle-kor-
mány a francia forradalmi újításokat majmoló ez
iránytól teljesen távol áll, mit az is bizonyít,
hogy e programja összeségéhez kiegészítő részt
képez a kath. egyház azon követelményének tel-
jesítése, hogy a vegyes házasságból származó
gyermeknek vallásáról kötelező módon intézkedő
1868. 56-ik t. c. módosítottassék s ennek kapcsán
a februári rendelet eltöröltessék.

Apponyi legutóbbi beszédeben Szempcen
egyházpolitikai liberalizmusát illetőleg hitvallást
tett, de ebben éppen az a fatális hézag van, hogy
az állami anyakönyvvezetést nem említi s a pol-

gári házasságról is csak második kiadása javított
beszéde emlékszik úgy általában, de ennek kö-
telező vagy bármilyen formájáról mélyen hallgat.
Persze párttaktika ez, hogy bizalmatlanságot
keltsen a Wekerle-kormány célzati iránt, mit az
is bizonyít, hogy éles vádakot kovácsol Wekerle
ellen az egyházpolitikája támogatását ígérő Eöt-
vösnek a kath. egyház ellen Nagy-Körösön szórt
hazafiatlan gyűlölködéséből.

„Ote toi, que je m'y mette“: Kelj innét,
hogy én ülhessek helyedbe! Ez egyedüli értelme
Apponyi egész újabb működésének Wekerlével
szemben. Az egyházpolitikai javaslatok ma már
ismeretesekek, azokról már mindenki véleményt al-
kothathat magának, mindenki, aki helyesen gon-
dolkozik s itéletét a pártédek egyéni nagyra-
vágyása által elhomályosítani nem engedi, tudja,
hogy azok, mig egyetlen egyházat s így a kath.
egyház érdekeit sem sérítik, addig a társadalmi
egységnek s a magyar állam ereje szilárdításának
hatalmas tényezői. S ha Apponyi mégis a szabad
kritika örve alatt fentartja a kormány iránti bi-
zalmatlankodó álláspontját, mint Szempcen is
tette, ez csak kettőt jelenthet: vagy azt, hogy
hánytorgatott liberalizmusa dacára nem akarja
az egyházpolitikai reformot, — mint ahogyan
ellenségei hiszik; vagy pedig azt, hogy azt he-
lyesli ugyan, de azoknak a Wekerle-kormány
által való végrehajtását akadályozza, hogy annak
minden ellenségével kacérkodjék s azokat a kor-
mány elleni izgatás céljából a maga hatalmi vá-
gyainak javára kizsákmányolja. Tertium non datur.

De hát Wekerle s a szabadelvű párt, amint
közönyösök Eötvös támogatása iránt, elég erősek
arra, hogy Apponyi nélkül, vagy lehet ellenére
is végrehajtsák a reformot, melynek megvalósu-
lása amily méltón sorakozik a millenium emlé-
keihez, ép oly századokra szóló fentartója lesz
Wekerle államférfiúi sikereinek is.

Magyar udvartartás. A kormány, a mint
értesülünk, behatóan foglalkozik a magyar udvartartás
kérdésével. Legújabbban egy terjedelmes memorandumot
dolgozott ki s azt a király elé terjesztette. A memoran-
dum előadja a magyar udvartartás történetét, kivált-
képpen kiemelve a Róbert Károly és Mátyás korabeli
magyar udvart, mely egész Európában a legfényesebbek
közé tartozott. A memorandum tervezete szerint Budán,
mikor a király itt tartózkodik, csak magyar udvari
méltóságok végezhetnek körülötte mindazokat a szertar-
tasokat, amelyeket most az osztrák udvartartás hivatal-
nokai látnak el. Egészen különálló magyar testőrség

felállítását is tervezi a memorandum, de ahhoz nem
ragaszkodik föltétlenül. Ha a király a memorandumot
elfogadja, akkor az ügy a télen törvényjavaslat alakjá-
ban a Ház elé kerül.

A papi nyugdíjkérdés.

Épen tíz évig pihent a kalocsai egyház-
megye papi nyugdíjalapjának ügye, mig végre
kegyelmes érsek urunk 1893. január hó 20-án
185. sz. a. kelt körrendeletével újból napirendre
tűzte.

Kegyelmes érsek atyánk itt azt ígérte, mi-
szerint június hó 30-ig várni fogja, hogy a
javadalmas lelkészek a megállapított nyugdíj-
járulékot befizessék, s akkor újból munkálkodásra
fogja felhívni a központi bizottságot.

Bizonyára az egyházmegyei papság mély
hálája kíséri öccellenciájának ezen határozatát;
de másrésztől ezen kötelezettséget is rója ez
ránk, hogy a kérdéses ügyet nyilvánosan meg-
vitatassuk s így óhajainkról öccellenciáját s a
központi bizottságot is tájékozzuk.

E gondolat adta kezembe a tollat s midőn
a kérdéses nagyfontosságú ügyben véleményemet
elmondom, egyrésztől igen soknak véleményét
tolmácsolom; másrésztől felhívom a paptársakat,
hogy ezen égető és nagyfontosságú kérdéshez
pro vagy contra pontonként hozzászólni kiérdesnek.

1. Mindenekelőtt ki kellene mondani, hogy
az eddigi két nyugdíjalap egyesíttessék, s nem
ezektől különállóan, hanem ezekkel szervesen
összefüggőleg rendeztessék a nyugdíjkérdés. Hogy
különálló segédalap teremtsessék, ez a boldogult
nagyemlékű érsek ideája volt; de ez csak kompli-
kálja a dolgot. Azt kell mondani pl. a) 150 ezer
frt tőke évi kamatja 5 frtjával kitesz 7500 frtot,
b) a papság évi hozzájárulása kitesz 3000 frtot.
Tehát évenként kiosztható 10,500 frt. Ez a szá-
mítás sokkal egyszerűbb, sokkal világosabb, —
és miután a cél egy, atque necessitate etiam
non sunt multiplicanda. — Ez nem zárja ki, hogy
pl. a 150 ezer frt közt külön szerepeljen: 40
ezer frt Kunszt adomány, 50 ezer frt Haynald
adomány stb. Ezt a hálát és kegyelet magával
hozza, hogy megőrökíttessék.

2. A mutatkozott közönyre csak annyit koc-
kázatok, hogy ez félreértésen alapult. 1883-ban
tervezethez hallgatag mindenki örömmel hozzá-
járult s a papság inkább azt hitte, nyilatkozásra
azok volnának felhiva, kiknek a tervezet nem

A „BÁCSKA“ tárcája.

Mi a nő?

Angyal a nő! szomorú bús panasszal
Földi ösvényed végig járhatod,
Ha nem kísér egy védő, őrző angyal,
Hiába mondd kinzó bánatod:
Nem léssen senki, ki megértsen téged,
Nem léssen senki, ki veled örül:
Oh, mily kegyetlen, oh, mi szörnyű vérgét!
Magányba élve sírni egyedül.

S meglátod őt. Az első pillantásra
Szived, bimbóként, kelyhet tárja szét;
Oh, drága érzés! nincsen ennek mása,
Üdvösségül adja nekünk a lét.
Oh, drága érzés! a szerelem álma
Ugy elringatja lágyan a szívet,
Habár magasba tör is lelkiünk szárnya,
Egyedül benne bírjuk az eget.

Ördög a nő! a sátán ivadéka,
Minden gonosznak kiforrása ő,
Pirosló almát tépett le csak Éva
S átkot hordott méheben a jövő;
S nőtt az átok, mint az idő árja,
Megmérhetetlen óceánná lett,
Háborgó mélye egyre földobálja
A testvérgyilkos kaimi bélyeget.

Mézes csókjával, csábító szavával
Erős hálóként fogja meg szívünk,
S ha száll a mámor, a bíbor koránnyal
Sivár valóra sírva ébredünk.
Ott van Delila pajkosan kacagva,
Enyelgő szelől játszik fűrtivel,
Kacag, vigad és nem gondol a multra:
Hisz csak egy szív, egy élet veszett el...

Földbredek egy könnyű érintésre,
Tüzes szempír mosolygva néz reám,
Arcomba száll fel szívem minden vére:
Itt áll előttem kedvesem, arám!
S elszáll az álmok esalóka világa,
Édes gyönyörrel ínt felém a lét,
Kutassa titkát a tudós, a kába,
Hogy mi a nő? — Én nem kértem nevét.

Átok, vagy áldás? örög-e, vagy angyal?
Már nem kutatom, nem is kéredek;
Csak átöllek reszkető karommal
S fűledbe sűgom, édes, eszöndesen:
— Angyal ha vagy, a csillagos égből
Fűlszál a lelkem, oda is követ,
Ördög ha vagy, úgy lesüljed a mélybe
S elvész ott lenn a pokolba veled!

Don Carlos.

A JÓ BARÁTOK.

Irta: Del Teró.

Most az egyszer nem hárman valának együtt, ha-
nem többen. Egész kompánia. De közülök különösen
kivált kettő a jó barátságban. Az egyiknek térdig érő
szakállja és fülig érő bajusza volt, a másik meg csupasz
volt, mint egy ma született veréb. Más szépséget egyé-
ként még nagyító üveggel sem lehetett rajtok fel-
fedezni.

Mondjuk, hogy az egyiket Paplacsek Vendelnek
hítták, a másikat meg Szedlacsek Vencelnek. És ebből
mindjárt kilátod szives olvasom, hogy csehek voltak és
trombitával jöttek a világra...

Hogy az ur születésének melyik esztendejében
történt a história, arra már nem emlékezem, de annyi
bizonyos, hogy az „ambulirungban“ kiszolgált hős sza-
bók és suszterok „veterán buda“ akkor már javában

forgatta a „gyiklesó szerszámot“ és valahányszor egy-egy
nevezetesebb ünnepség lefolyt a városban, magasra
emelt zászlajával ott tündöklött az egész vitéz hadsereg.

Veteránok nélkül nem is lehetett ünnepet képzelní,
még ha a kalendárium akkora piros betűkkel írta is,
mint a párisi Eiffel-torony.

Paplacsek Vendel és Szedlacsek Vencel kiérdemült
közvitézek valának az „igazi“ hadseregeél. „Titulár
hornistánál“ tovább egyikük sem vihette a dolgát. Mikor
a három esztendő lejárt, nem prolongáltatták tovább a
szolgálati váltójukat, hanem „kebrt encho“ mondtak a
kaszárnya kormos falainak és igazi Grambrinusi ambi-
cióval mentek... mentek... egyenesen haza.

Otthon aztán beálltak a dikicskek közt kiérdemült
hősök tábcárába: veteránoknak.

A komisz bakancs helyett kaptak csattos topánkát,
a szük bakanadrágot meg „generális“ pantalonnal cse-
rélték fel. A nyakukba természetesen trombitát akasztottak
borju helyett.

Mert tudni kell, hogy ók lettek ezután a „veterán
bandának“ a fő trombitásai. Vendel volt a bögős, s akkora
trombitát kapott, hogy ha belefújt, hát a csillagok egymás-
után potyogtak le az égről ijedtül. Ez az „instru-
mentum“ nagyon illett a hosszú szakállához. Vencel meg
volt a primás. Sárgaságba esett unalmas pofájából úgy
lehelte a lelkét filigrán trombitájába, mint Gyurkovics
Sárika a szerelmet a vőlegényébe.

Egyszer valami szobrot koszorúztak meg a város-
bau, gondolom Nepomuki szent Jánosét (azt bizonyosan
tudom, hogy nem Hentzi szobra volt), kirukkoltak hát
a veteránok is a bandájokkal együtt.

Elöl ment Vencel: a primás, utána Vendel: a basz-
szus. Így illett a dolog. A koszorúzás után „ráhibáztak“
valami „Tingl-Tangl“ nótára és az ünneplő közönség
ott hagyva a felkoszorúzott szobrot, gyorslépésben
ügetett a trombita hangjai után. Egyszerre csak a vete-
ránok az egész bandájokkal együtt eltűntek a közönség
szemei elől. Elyelték őket az „Arany-Kürt“ szálloda öblös
kapuja. Mert kis városban még szent János ünnepe se
folyhat le bankett nélkül. A veteránok is csináltak

tetszik, kik ahhoz hozzájárulni nem akarnak; de ilyen egyetlen egy sem volt. Most is bajosan szól hozzá minden pap, — elég is, ha 1—1 tag vagy 2—2 behivatik egy közös értekezletre s aztán nyilatkozzanak azok külön, kik más véleményen vannak.

3. Felpanaszolja az idézett körlevél, hogy némelyek évtizedek óta élvezett javadalmik után sem fizették be a nyugdíjintézetet megillető járulékokat s folyó évi január 20-án 66 ily javadalmas volt. — Hát ennek nem annyira a külső lelkészkező papság az oka, mint kizárólag a központi kezelés. Kérték-e, sürgették-e, a szentszék elé vitték-e ezt épen úgy, mint más tartozásokat? Ezzel eddig senki sem törődött s ezen a címen ezek veszték el kamatokban. Pedig ezen könnyű segíteni. Miken? a) Az újonnan kinevezettekkel bevezetésük alkalmából állítassák ki erről a kötelezvényt úgy, hogy 3 év alatt vagy lefizetik a kérdéses összeget, vagy pedig 3 év után 7% kamatot fizetnek tőle évenként. Miért teszik ezt a Nádasdi-féle alappal szemben? — b) Akik esetleg folyó évi június 30-ig ki nem fizették ezt, a szentszéki ülésből névszerint szólíttassanak fel — mert a cirkulárát kevés értelmű magára — hogy vagy 30 nap alatt fizessék ki, vagy pedig a mellékelt kötelezvényt aláírva küldjék be és 1893. július 1-től számítva 7% kamatot fizessenek. — Egyetlen egy sem lesz, ki egyik vagy másik feltételnek eleget nem tesz, és ha mégis találkozunk, azért az egyházhatóság ne a többit büntesse és a nyugdíj rendezését odázza el, hanem tessék az illetővel szemben eljárni. Ez az igazság; ez a dolog siettetése és felkarolása. Ezen kezdje a központi bizottság újabb munkálkodását.

3. A jövedelmek fokozásánál a főkáptalanhoz van még egy kérésünk. A lelkészkező papság viseli a pap terhet s — élvezi a kisebb beneficiumokat. A főkáptalan a nagyobb jövedelmű stallumok élvezete mellett kegyeskedjék a nyugdíjalappal szemben azt az áldozatot meghozni, hogy ezt ingyen kezelje s a jelen évtől kezdve kezelési költséget ne számítson. Ez is lényegesen növelni fogja a nyugdíjalapot s 10 év alatt a kezelési költség 4—5000 frtra ment eddig is, holott a kezelési illetékekből anélkül is szép dividendum jut.

4. Kegyelmes érsek atyánk felhívása eredményétől tételen fel további intézkedéseit s a segély-alap gyarapítására szolgáló anyagi hozzájárulását. — Akarjuk hinni, hogy őexcellenciája felhívásának megvolt a kellő sikere; azonban azon esetre, ha a kérdéses 66 egyén hátralékát be nem küldött volna, kérnünk kell őexcellenciáját, ne ejtse el a dolgot ujjabb 10 évre, hanem a második pont alatt javaslatba hozott eljárást léptesse életbe s a központi bizottságot első sorban erre utatsa.

Ha pedig őexcellenciája áldott jó szíve sugallatát követve, veleszületett jóságánál fogva gyarapítani óhajtja a papi nyugdíjalapot, esdve kérjük őexcellenciáját, karolja fel azon eszmét, mely az „Ujvidék“ című lap 26-ik számában megjelent és megszerezte élénk visszhangot keltett.

A kérdéses cikk idevágó része ez volt: „Ha őexcellenciája papjait is meg akarja lepni jótékonyosságával és szeretetével, állítsa vissza az ősi

káptalant Bácsban. Nagynevű elődei annyit alkottak már Kalocsán, hogy alig jut tér utódaiknak nagy alkotásokra. De üresen áll Bács, hol az érsekség fénykorát élte. Bácsban kihatolható volna az illetékes faktorok beelvezésével ezen káptalan restaurálására oly birtokrész, mely 15—16 ezer frt évi hasznót ad, — s ebből 2—3 év alatt felállíttatnának a káptalani lakások, később pedig kinevezhetők volnának ide a lelképástorkodás terén működni nem bíró, de igazán érdeműs öreg papok, minők voltak régebben Volvác, Benedek, Szeceksai, Répási stb., minők jelenleg az érdekekben elagott Armburzt, Osztermayer, Auszter, Boros, Habram, Mayer Ferdinánd, Schreiek stb., kik a lelképástorkodás terén működni alig bírnak s végnapjaikat Bácsban, mint megérdemelt nyugodalomban tölthetnék oly társaskáptalanban, minővel az esztergomiak Nagyszombatban dicsekesznek. Igen természetes, ezzel a papi nyugdíj kérdése is lényegesen haladna előbbre.“

Klobusiczki Péter halhatatlanná tette nevét azzal, hogy a kalocsai káptalan birtokait kihatolássa; tegye őexcellenciája nagy nevét egyházmegyénk történetében halhatatlanná azzal, hogy a bácsi ősi káptalan ily alakban restaurálja. A kalocsai érseknek 15—16 ezer frt évi jövedelemmel vagy több, vagy kevesebb; de ezáltal a megyei nyugdíjalap ügye lényegesen haladna előbbre; a lelképástorkodás terén pedig megszűnnek azon abnormis helyzet, amire itt célzás van pl. Kecelen, Hódásághon, Csonoplyán stb. s évtizedeken át volt Bezdánban, Zentán, Ó-Kéren stb., mely helyzet bizonyára a főt. egyházhatóságra nézve is kényelmetlen. Egy csapással ez is gyökeresen lenne orvosolva, a papi nyugdíj kérdése is lényegesen haladna előbbre.

5. Végül a nyugdíj összegre nézve azon véleményünknek adunk kifejezést, hogy 1894. évi január hó 1-től kezdve minden nyugdíjas pap 800—800 frtot kapjon, — viszont az oly fiatalabb nyugdíjasok, minő Láng Márton esperes, Thurszky András, Tomcsányi János stb. rövidebb időközökben ezenfelül kiegészítőül is alkalmazásának, míg ily nagy a papi hiány, — s ha a rendes nyugdíj felül ezért honorálatnak, ex charitate is vállalkoznak talán rövidebb kiegészítésekre.

A papság egy élő kapitális, mely soha el nem vesz, ha tehát ez évi befizetéssel hozzájárul a nyugdíjhoz, újévtől kezdve a nyugdíjasok is nagyobb összeget kaphatnak, habár talán a nyugdíjügy addig nem is lenne végelevezve.

Akikkel érintkezni szerencsém volt, ezekben velem mind egyetértettek; szóljanak hát mások is a dologhoz, hogy a kérdés érleléséhez minél többen hozzájáruljunk.

Igy nyer tájékozást őexcellenciája a közhangulatról; így nyer működésében irányt a központi bizottság, és így fog a nyugdíj kérdése óhajainknak megfelelően megoldatni. Veritas.

Ujdonságok.

Személyi hír. Czifrusz Ferenc kir. tanácsos s tanfelügyelő, szabadságot élvezvén, Reichenhall fürdőbe utazott.

Kitüntetés. A király öfelsége megengedte, hogy Kopponovits Károly szabadkai városi tisztviselő a török „Tachlissie“ című érdem el fogadhatta és viselhesse.

A kalocsai érsek Bácsujfalun. Bácsujfaluról írják, hogy Császa György kalocsai érsek legújabb kegyes elhatározása folytán f. évi szeptember hó 3-án bácsujfalusi híveit magas látogatásával szerencsésül fogja, hogy ott azután az ő nagyilekű bőkezűségéből felépített igazán díszes új kálváriát felszentelje s a bérmlás szentségét kiosssa.

Egyházmegyei hírek. Bizinger Konrad gajdobrai plébános, a palánka-kerületi esperesi hivataltól felmentetvén, helyébe Sauter István obrováci plébános nevezetett ki. Bauer György parabutyi plébános pedig ugyanazon esperesi kerület jegyzőjévé tétetett meg.

Személyváltások honvédszázaloknál. Hegedüs Zoltán hadnagy honvédszázaloknál zombori zászlóaljából áthelyeztetett a szabadkai zászlóaljhoz, Schäffer Adolf hadnagy pedig a 3-ik honvéd huszárezredhez tétetett át. A Ludovika akadémia most végzett növendékei közül a zombori zászlóaljhoz egy hadapród fog küldetni.

Kinevezés. Molnár János szegszárdi polgári iskolai tanítót a vallás- és közoktatásügyi miniszter az újvidéki kir. kath. főgimnáziumhoz rendes tanárára nevezte ki.

Kinevezés. Lohr Antal erdészjelölt az apatini m. kir. erdőhivatalhoz erdészévé nevezetett ki.

Áthelyezés. Takáts István volt zombori, jelenleg újvidéki adótitst saját kérelmére Szegedre helyeztetett át.

Minisztertanácskozások. A minisztertanácskozásokat f. hó 15-én kezdték meg és épen egy hétre reá, f. hó 22-én be is fejezték. A tanácskozások első sorban is az 1894. évi budget megállapításával foglalkoztak, mely a legfontosabb ressortoknál több kiadást mutat föl, a mit az a törekvés okoz, hogy a szervezeti fejlődésnek elég tétessék s az állam minden kulturális és államgazdasági feladata megoldassék. Magától értetődik, hogy a nagyobb követelések annyira korlátoztaknak, hogy az államháztartás egyensúlyának megzavarásától mit sem kell tartani. Mint az előbbi években, úgy a jövő évi budget szintén fölösleget fog fölmutatni. A minisztertanács az utolsó napokban a házasságjoggal, a közigazgatási bíróságról szóló előterjesztéssel s még néhány kisebb jelentőségű törvényjavaslattal foglalkozott, ezután pedig hosszabb ideig nem ül össze.

Harcserűi céllovészet. Megemlékezünk a punk mult számában, hogy e hó 24., 25. és 26-ára volt tervezve a helyben állomásozó közös hadseregbeli és honvédszázalaj harcserűi céllovészete. A gyakorlatokat el kellett halasztani, mert sok hely lábon áll még a zab s abban esetlen nagy kár eshetett volna. E hó 20-án vegyes — katonai és polgári elemekből álló — bizottság ült össze, a midőn e hó 31., augusztus 1. és 2-át állapították meg a gyakorlatok napjain. 31-én és 1-én a gyakorlat reggeli 6 óratól délutáni 3 óráig, 2-án pedig 6 óratól déli 12 ig fog tartani. Minthogy éles tölényekkel foly a gyakorlat, a polgári batóságok már eleve intézkedtek, hogy minden veszedelmek elkerülhető legyen. Megindul a gyakorlat a nenadicsi csárdától Gákova irányában és Zomboron kívül érinti még Bezdán, Kolluth, Gákova és Rézegh községek határát.

Vizsgálatok reformja. A közoktatásügyi miniszter szabályzatot dolgoztatott ki a felső nép- és polgári iskolai tanítók és tanítónők képesítő vizsgálatára. Az új szabályzat főleg azt célozza, hogy a magántanulók ezentel nem mehetnek okleveleik bemutatásával egyszerre képesítő vizsgálatra, hanem kötelesek minden osztályból külön szakvizsgálatot tenni. A tanévben ezentel háromszor tartanak vizsgálatokat. A vizsgálatok megtartása végett egy-egy országos vizsgáló bizottságot szerveznek, melyek egy-egy elnökből, alelnökből, miniszteri biztosból s kellő számú bizottsági tagból fognak állani. Az elnököket a miniszter nevezi ki öt évre. A vizsgálatok három részből állanak és pedig szóbeli, írásbeli vizsgálatból és gyakorlati tanításból. Az új szabályzat a jövő tanévben lép életbe.

Filloxera Uj-Soóván. A földmívelésügyi minisztérium hivatalos lapja a „Földmívelési értesítő“ közli, hogy a megyénkbeli Uj-Soóvé község szőlőiben a filloxera jelenléte megállapítatván, a nevezett község határa a földmívelésügyi miniszter 39.867/1893. számú rendeletével zár alá helyeztetett.

maguknak egy jó napot és beültek az „Arany-Kürtbe“ bankettirozni.

Mi a bankett? A bankett — hamarjában jobb hasonlat nem jut az eszembe — egy olyan műhely, hol a zsebek megtisztítónak a felesleges fillérektől, a gyomor meg megtelik fölösleges gyönyörűségekkel és egy-két ügyes kellner valamennyi bankettelőből csodálatos „mobile perpetuumot“ csinál.

A veteránok sem maradhattak hátra a „művelt-ségben“ és úgy „beszörnyülködtek“, hogy mire a nap lebuokt az égről, már valamennyivel törököt lehetett volna fogatni.

Paplacek és Szedlacek, mint a hogy jó barátokhoz illik, ott ültek az asztal sarkán egymás mellett. Annyira „jó egészséget“ kívántak egymásnak, hogy szinte hatalmasan „betörülködtek“ tőle.

Paplaceköt nem sokára el is nyomta a „buzgóság“ és hosszú szakállára, mint valami kiterített lepedőre, lehajtva bagó fejét, mélységesen elaludt az asztal sarkán. Még a nagy ágyúval sem lehetett volna hamarjában fölrasztani az édes élvezetből.

Álmában látta, a mint a lehányatoló nap véres fejét odattitette egy magas köziklához és a kiszökkenő vérsugarak pataként ömlöttek alá a gyáva földre. Látta a csillagokat a felbőlten égen szerelmeskedni egymással, látta a megkoszorúzott szt. Jánost szürke ködfelhőbe burkolva felemelkedni a magasba és látta, a mint megnyílik fölötté az égboltozat és lángsugarakból fonnak feje fölé az angyalok koszorút. Látta, ... mindent látott, csak az előtte álló telt poharat nem látta már...

A jó izű álom vasmarkokkal csukta le a szempillait. Olykor-olykor meg-meglibbent a széken és olyanféle hangokat hallatott az orrán keresztül, melyekről Herman Ottó sem birt volna egyebet konstatálni, mint hogy azok nem madár hangok, hanem a trombita basszusához hasonló álati szörny-szólások.

Hortyogott az ipse nagyon, de nagyon. És ebből látzott, hogy a szóló leve nem ülte meg őt egészen. Vencelnek, a primásnak, ki még ekkor nem volt

egészen a „sárga földig“, egy eszeveszett gondolata támadt a nagy hortyogás hallatára. Fogadott a társaság többi tagjaival, hogy ő most Vencellel csillagot fog rugatni. A fogadást állott. Gondolom, egy rongyos bűcske sőr volt a tét.

Vencel fogta az égő gyertyát, oda állt jó barátja elé és valami érthetetlen borizú szavakat makogott, miközben egyéb „hókusz-pókuszokat“ is végzett Vencel alvó feje fölött.

A társaság visszafojtott nevetés közt nézte a ceremóniát és várta a „rugott csillagokat.“

Vencel pedig gondolta magában: most még csak stimmeltek a hangokat a nevetéshez, de majd bahotára fakadtok akkor, ha kicsaltam a sötét folyosóra, hol nekimegy a falnak, mint az éjjeli bogár és fejével akkorát koppan a téglákon, hogy álmos szememből mind kipattannak a szunnyadó csillagok... Ez lesz a remek csillagrugás...

A mint így mőkázott, egészen megfejtkezett arról, hogy az ő lábai alatt is mozog már a föld. Egyszerre csak megingott, mint a felkőbárcsolt bullámokon az tites hajó és gyertyától együtt odabukott a még mindig jó izűt alvó Vencel barátjának a kiterített szakállára.

Volt szakáll... nincsen szakáll, volt bajusz, nincsen bajusz. Az égő gyertya lángja egy pillanat alatt semmivé tette Vencelnek a büszkeségét.

Hanem most, édes atyámia, olyan csoda történt, a mit el sem hiszel. Pedig igaz. Vencel egy pillanat alatt kijőzantották a tites láng nyelvcsékék és a másik pillanatban már fölugrott a székéről, megragadta a mellette álló hatalmas trombitát és egy a feje bubjára buzta Vencel barátjának, hogy az nemcsak a „lencsét nézte szürke barát-nak“, hanem a trombita is a Kárpátoktól az Adriáig dűbörgő basszus hangon egyszerre ezerfelé repedt és kegyetlen réz karmaival úgy végig szántogatta Vencel csupasz pófáját, mint az őrdög a nagybarsányi hegyet.

Az egész társaság nagy bahotára fakadt, csak Vencel nem nevetett, hanem fájdalomában összerokadt, apró savószerűn szemei meg „üstökös csillagokat“ hánytak a nagy kinoktól.

Ez valódi csillagrugás volt...

Vencel álma beteljesedett.

Vencel fejből és arcából kiszökkenő vérsugarak pirosra festették a padlót, a hatalmas trombita rézforgácsai tövis koszorúval öveztek körül a koponyáját és őt magát majd nem halotti szemfödélbe burkolva szállították a szt. Mihály lován oda, a hol az égiek serege neki futta volna el azt a nótát, a mit különben gyászmenetek alkalmával ő szokott a trombitáján keseregni:

Szomorú fű hervadt lombja,
Ráhajlik a sirhalomra,
Kis madárka zeng az ágon,
Temetőbe sírva vágyom...
Édes lesz ott megpiheni,
Odalent már nem fáj semmi...

De hála a tudomány felvilágosodott korszakának, ez még sem történt meg. Mert vagy tizenkét jeles orvos szedte össze a tudományát, hogy az óriási trombitába beszorult egy darab cseh fejet valahogyan „kikanalazza.“ És sikertült is nekik Vencel lábra állítani.

Do hogyan?...

Mindjárt meglátjuk.

Paplacek Vencel ezentel nem viselt szakállat és bajuszt, a minek az okát most már nem is kell keresnünk. Annál csodálatosabbat viselt azonban Szedlacek Vencel. Az orvosi tudomány megszabadította a trombitától, vissza is adta őt a bandának, de egyben olyan fényes fekete „schönheits-flastromokkal“ pányvázta ki a csupasz arcát és „mundstiklijét“, hogy a legszakértőbb fodrász is hamisítatlan angol szakállnak nézte volna messziről.

Ez volt a két jó barát története. Egyebet róluik nem jegyzett fel a krónika.

... Mondják még, hogy valahányszor ezentel a veteránok a bandájokkal megjelentek a városban, a fiatal diákság mindjárt rázendített arra a nótára, hogy: „Der Wenzel kommt, der Wenzel kommt, der Wenzel ist schon da...“

Hogy azonban ez igaz-e, arról álljon jót a Demi bátyám, ki ezt a történetet virágos jó kedvében nekem elbeszélte.

Magyarország

A zombori szolgabíró tudósítás nyomán — következőket: Zombi igen údvös módon Széchenyi Tamás, a zombori ügyanis a hivatali nyitványokkal felszere küldi és magyar fordító különben nem intéz egyes esetben beval felszólalásnak eleget mert tudja, hogy a s nem intézi el az ideg vidékén, ahol ugysis türelem, nem ártana, mint a zombori járás.

Régi pedag

pokban érte el tan szegedi gör. kel. szerő Tamásnak hívják. Szében élvezvevén, Tovegben volt tanító tizották meg és e szeri megelégedésére köze vágya semmiféle zajt többre becsülné, ha ennek a vágya és szven éves szolgálat ut

A szabadkai

számbunkban arról a badkán Bezeredy Istvínas, Széll Kálmán testülünk, a véték inhanem Szomolay Józseki; többször ült náErzert tartotta szükségűt éve szolgált Bezerinas volt, hogy gazda a napokban családjavházat. Ekkor azonban szenvedély s elkövetenesen Budapestre utazöltözött, mert a könapilapok írják — mBezeredy név alatt váviselte magát, senkibe s így Vácrol is továbbveszett.

Öngyilkosság

vat — mint csautavér bat reggeli óráiban e vagy mint irásilag ne egy gerendára fölakás alkalommal, ugy jeteresi a dolognak és m teljesen ismeretlen a az oka; a közvélemvégett különféle magva általános részletek kelt

Értesítés.

A s né a legközelebbi — gyar-nemkét tanfolyamra frtnyi állami ösztönű mindazokat, kik azt el tóságú vallás- és közok intézést, keresztlevéllel, ványal fölszerelt helye tus hó 31-ig hozzám július hó 20-án. Dr. M

Kabát és koc

már mint a kisebb k helyt meg van az az er jönnek érintkezésbe a Régi idők bevett szok tudják a jó kocsimár vendég kabátját a „cob szorolnak. Igy határozó Jónak látjuk az ilyképe vizagsztalására ideiktatni a mi szől pedig a köve során beismerte, hogy lónak, minthogy a ren felszámított 3 frt 50 k felszólítására sem akart s azt mindaddig magán H. ki nem jelentette, kezességét vállalt. Tek joga ahhoz, hogy örl zalogul panaszlótól a heltnék 3 frt 50 k követelése volt is pan ezen esetben sem jogo kielégítettésének biztosít erőltségek eszközölje, meri be, hogy ő teri volna s így, terhelt ezen vehető: terheltnek esle 350. S-ban meghatároz

Hány asszony

tisztikusok ráérnek min eszébe juthat az ember levél jut átlag egy-egy gyujtás által mennyi mu mennyi időt töltenek át kocsmban és a többi é mitótták ki, hogy Európ a nők a férfikkal. Az 170.818.561 férfi és 174.4095.558 asszonnyal több a nőnem száma nézve sebben Portugáliában é hol 1000 férúura 109 arány Belguimban és F férúura 1007 asszony jut Itáliában, Romániában, Boszniában a férúura 1000 férúur jut. Bosznia itt az arány a következő

A „korona“ és

vidített jelzése. A megbízott miniszterelnök tári kezelése és az ily é sének elszámolása iránt

Magyarság egy szolgabírói hivatalban.

A zombori szolgabírósról emlékezik meg — itteni tudósítás nyomán — egyik budapesti napilap és írja a következőket: Zomborban és környékén egy idő óta igen üdvös módon űzi a nemzetiségek magyarosítását Széchényi Tamás, a zombori járás szolgabírája. A szolgabíró ugyanis a hivatalába érkezett német vagy szerb bizonyítványokkal felszerelt kérvényeket következetesen visszaküldi és magyar fordítás csatolására hívja fel a kérelmezőt, különben nem intézi el ügyét. Ez az eljárás minden egyes esetben beválik. Nem akad ember, ki a szigorú felszólalásnak eleget nem tenne, már csak azért is, mert tudja, hogy a szolgabíró beváltja fenyegetését és nem intézi el az idegen nyelvű folyamodványt. Zombor vidékén, ahol ugyanis nagy a nemzetiségek iránt való türelem, nem ártana, ha több hivatalnok is úgy tenne, mint a zombori járás szolgabírája.

Régi pedagógus. Egy bácskai tanító a napokban érte el tanítószolgálatának 40-ik évét. Jelenleg a szegedi gör. kel. szerb hitközségnél működik. Janikievics Tamásnak hívják. Szegeden született és iskoláit Zomborban elvégezvén, Tovarisoa Bács-Bodrogh megyei községben volt tanító tíz évig. Szegeden 1863-ban választották meg és e szerint már ott harminc éve működik, megelégedésre községének. Az öreg tanítónak nincs vágya semmiféle zajos jubileumra. Mint tudósítónk írja, többre becsülné, ha biztosítva volna a nyugdíja. Mert ennek a vágya és szükségese esik legközelebb — negyven éves szolgálat után.

A szabaddal lopás. Megemlékeztünk mult számunkban arról a szenzációs lopásról, amelyet Szabadkán Bezeredy István huszár főhadnagy kárára annak inasa, Széll Kálmán követett el. Most, mint utólag értesültünk, a vétkes inast nem Széll Kálmán hívják, hanem Szomolay Józsefnek. Nem is ez az első bűntette neki; többször ült már a hüvösön család és lopás miatt. Ezért tartotta szükségesnek nevét felcserélni. Már vagy öt éve szolgált Bezeredynél s látszólag olyan hűséges inas volt, hogy gazdája teljesen megbízott benne. Mikor a napokban családjával elutazott, reá bízta az egész házat. Ekkor azonban a hű inasban felébredt újra a régi szenvedély s elkövette vétkes tettet. A lopás után egyenesen Budapestre utazott, ott úgy látszik elegánsan kiöltözködött, mert a következő napon — mint a fővárosi napilapok írják — mint egy igen fess gavallér gróf Bezeredy név alatt Vácon mulatott. Bár igen feltűnően viselte magát, senkiben sem ébredt fel ellene a gyanú s így Vácról is tovább illant Bécs felé. Azóta nyoma veszett.

Öngyilkosság. Ép oly hirtelen, mint meglepő volt — mint esantavéri levelezőnk írja — a mult szombat reggeli óráiban elterjedt ama hír, hogy Sas Bóni, vagy mint írásilag nevezik Nagy Boldizsár a padlón egy gerendára fölakasztotta magát. A nép, mint ilyen alkalommal, ugy jelen esetben is iparkodott okát keresni a dolgnak és minthogy még most is tulajdonképpen teljesen ismeretlen a szerencsétlen ember eme tettének az oka; a közvélemény kíváncsiságának kielégítése végett különféle magyarázatokkal kíséri e községünkben általános részvételt keltő esetet.

Értesítés. A szegedi m. kir. bábaképző-intézetnél a legközelebbi — október hó 1-én kezdődő — magyar-német tanfolyamra 12 tanuló részére egyenkint 40 frnyi állami ösztöndíj van rendszeresítve. Felhívom mindazokat, kik azt elnyerni óhajtják, hogy a nagyméltóságú vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszteriumhoz intézett, keresztlevéllel, erkölcsi és szegénységi bizonyítvánnyal felszerelt bélyegtelen folyamodványukat augusztus hó 31-ig hozzám nyújtsák be. Szegeden, 1893. évi július hó 20-án. Dr. Mann, igazgató-tanár.

Kabát és kocsmáros. Sok kocsmárosnak — már mint a kisebb kocsmák kocsmárosainak — sok helyt meg van az eredeti tulajdonságuk, hogy szívesen jönnek érintkezésbe a fizetni vonakodó atyafi kabátjával. Régi idők bevett szokása ez már. Pedig hát nem is tudják a jó kocsmárosok, hogy a mikor elveszik a vendég kabátját a „ceh“ fejében, akkor ők tulajdonképpen zsarolnak. Így határozott nemrégiben is a kir. kuria. Jónak látjuk az ilyenek már megjárt borozó atyafiak vizsgálatására ideiktatni a legfelsőbb bíróság indoklását, a mi szól pedig a következőképen: Vádolt a vizsgálat során beismerte, hogy az ittas állapotban levő panaszlónak, minthogy a rendelt italok és eltörtött üvegekért felszámított 3 frt 50 krt az oda hívott községi bíró felszólítására sem akarta megfizetni, lehunta a kabátját s azt mindaddig magánál tartotta, a míg az odajött P. H. ki nem jelentette, hogy ő panaszló tartozásáért kezességét vállal. Tekintve, hogy terheltnek nem volt joga ahhoz, hogy önhatalmulag, erőszakkal vegye el zálogul panaszlótól a kabátját, tekintve, hogy ha terheltnek 3 frt 50 kr korcsmai tartozás erejéig jogos követelése volt is panaszló ellen, az a körülmény még ezen esetben sem jogosíthatá fel terheltet arra, hogy kielégítésének biztosítását önhatalmulag, jogtalan módon, erőszakkal eszközölje, tekintve, hogy panaszló nem ismeri be, hogy ő terheltnek 3 frt 50 krral tartozott volna s így, terhelt ezen követelése tisztának sem lévén vehető: terheltnek cselekménye a büntetőtörvénykönyv 350. §-ában meghatározott zsarolás vétségét képezi.

Hány asszony van Európában? A statisztikusok ráérnek mindennel foglalkozni, a mi csak eszébe juthat az embernek. Kiszámították, hogy hány levél jut átlag egy-egy emberre az országban, a szivarra-gyújtás által mennyi munkaidőt veszít évente az emberiség, mennyi időt töltenek átlag a templomban és mennyit a kocsmában és a többi és a többi. Nemrégiben azt számították ki, hogy Európában milyen arányban állanak a nők a férfakkal. Az ő számításuk szerint Európában 170.818.561 férfi és 174.914.119 asszony van; így tehát 41095,558 asszonnyal több mint férfi. Tizenhat néptörzsnél a nőnem számára névvel felülmúlja a férfienem; legerősebben Portugáliában és Norvégiában van képviselve, hol 1000 férfira 1091 asszony esik; a leggyengébb arány Belgiumban és Franciaországban van, hol 1000 férfira 1007 asszony jut. Hat európai államban, ugymint Italiában, Romániában, Szerbiában, Görögországban és Boszniában a férfienem dominál. Italiában 995 asszonnyra 1000 férfit jut. Bosznia a legszegényebb asszonyokban; itt az arány a következő 895: 1000.

A „korona“ és „fillér“ kifejezések rövidített jelzése. A pénzügyminiszterium vezetésével megbízott miniszterelnök a koronaérték érmeinek pénztári kezelése és az ily érme kiadásának és bevételezésének elszámolása iránt kiadott utasítással kapcsolatban

elrendelte, hogy a korona és fillér kifejezések rövidített jelzésére a következő rövidítések alkalmazandók: a korona rövidített jelzése „K“, a fillér rövidített jelzése „F“.

Városi ügyek.

A milleniumi kiállítás érdekében. Az ezredéves kiállítás szegedi kerületi bizottsága a városi tanácshoz azon kérelemmel fordult, hogy anyagi erejéhez mérten támogassa a kerületi s a majdan alakítandó zombori helyi bizottságot is, a melyek csak úgy érhetnek célra, ha a szükséghez képest megrendelésekkel, pénzzel és a kiállítási költségek átvállalásával is segítik azokat az iparosokat, a kik arra érdemes munkájukat csakis ily támogatás mellett vihetik el az országos versenyre. E végből kéri, hogy a jövő évi költségvetésbe már s azután az 1895. és esetleg az 1896. évi bevételekkel a bizottságok kiállításra a célra. Ez összegből azután természetesen csakis zombori iparosok részvételével segíthet. Hiszünk, hogy a nagy hazafias cél iránti tekintetből a város közönsége teljesíteni is fogja e kérelmet.

Az országos kiállítás helyi bizottságai. Az ezredéves kiállítás szegedi kerületi bizottsága elhatározta, hogy kerületében helyi bizottságokat is alakítsa erre névbe már megnyerte a kereskedelemügyi minisztérium jóváhagyását is. Ilyen helyi bizottságok lesznek a mi vármegyénkben Adán, Apatinban, Baján, Bezdánban, Cserevénkán, Hódásághon, Kulán, N.-Palánkán, Ó-Becsén, Ó-Kanizsán, Petrovácon, Petrovoszállón, Szabadkán, Szt-Tamáson, Szivacon, Topolyán, Temerinben, Újvidéken. Új-Verbászon, Zentán és Zomborban. A helyi bizottságoknak az illető ipartestület elnökével leendő szervezésére fölkértettek a polgármesterek s illetve főszolgabírák. A bizottságok a kiállítás előkészítésének egyik legfőbb szervei lesznek; az ő feladatuk, hogy közvetlenül érintkezvén a hivatott tényezőkkel, azokat a kiállításra való részvételre bírják. A zombori helyi bizottság kiterjed majd Ns.-Milicics, Csonoplya, Krusevlya és Sztanisits községekre is és tagok ezen községekből is neveztetnek ki. Megalakítva ez év őszén lesznek e bizottságok.

Adóljstromok kitéve. A városi tanács meghirdeti, hogy a föld és házbirtok után 1893. évi kivett általános jövedelmi pótadó kivetési lajstrom az 1893. évi 44. t. c. 16. §-a értelmében 8 egymásután következő napon át vagyis 1893. évi július hó 23-ától július hó 30-ig bezárólag, a város adóügyi osztályánál mindenki által betekinthetős végett közszemlére kitétetik azon figyelemmel, hogy a fent említett adó nem ellen mindazok, kik a kivetésben meg nem nyugszanak 15 nap alatt felszólamlást terjeszhetnek elő a város polgármesterénél és pedig: a) azon adózók, kik a megelőző évben a kivetési lajstromban tárgyalt általános jövedelmi pótadóval már megrovattak a lajstrom közszemlére kitételének követő 15 nap alatt; b) azon adózók pedig, kik a kivetési lajstromban kivetett általános jövedelmi pótadóval a folyó évben első ízben rovatnak meg, ezen adónak az adókönnyveszkébe történt bejegyzést követő 15 nap alatt. Elkésve, illetve a fenti határidőn túl benyújtott felszólamlások figyelembe vételét nem fogják.

Művészet és irodalom.

Uj férfiakok. Megjelent Goll János énektanár által szerkesztett „Apolló“ című kargyűjtemény VII. évfolyamának utolsó része vezérkönyvben és 4 szövegben következő tartalommal: 134. kar. Étlap, Zöllner Károlytól; 135. kar. Gyászdal, Jelentől; 136. A zöld erdőben, Ziegler Bélától; 137. kar. O sanctissima... sicilian népdal (új átoldozásban); 138. kar. Gyászdal, Egressy Benitől. Az Apolló előzetési ára egész évi folyamatra 2 frt 50 kr egy példány vezérkönyv és négy szöveg. Postai küldemények címzendők: Az Apolló kiadóhivatalának Rózsa M. zongora termébe, Budapest, VII. ker. királyi utca 23. sz. a.

A „Vasárnapi Ujság“ július 23-iki száma 15 képpel, s a következő tartalommal jelent meg: „József főherceg a erkvencei tengeri fűrdőben.“ Dr. Kovács Dénestől. (3 képpel: 1. Mária Dorottya főhercegnő mint kormányos a „Deli“ gőzös fedélzetén. 2. József főherceg és Mária Dorottya főhercegnő a „Deli“ gőzös fedélzetén. 3. József főherceg és családja kíséretükkel a erkvencei kikötőben.) — Költmények: „Ici picci kis madár.“ Fejes Istvántól. — „A nánsai temetőben.“ Igmándi Miklóstól. — „A huszonöt birka.“ Juhász-történet. Irta Szivós Béla. — „József főherceg mint föld-birtokos és gazda.“ Dr. Kosutány Tamástól. — „Dr. Nansen Fridtjoff.“ (Arcképekkel és Nansen hajójának képeivel.) — „A diadalmas szerelem dala.“ Irta Turgenyev Iván, az orosz eredetiből fordította Ambrozovics Dezdő. — „Csöndélet Szerbiában.“ Szokolay Kornéltól. (Avakumovics, a vad alá helyezett volt szerb miniszter-elnök arcképeivel.) — „A józsefvárosi lálvária.“ (Képpel.) — „Orosz sírok Magyarországon.“ — „Párisi divat-levél.“ (Divatképekkel.) — „Politikai igazság szivarkapapírokkal.“ (Az oláh politikai igazság szivarkapapírok képeivel.) — Irodalom és művészet: Közintézetek és egyletek; Sakkjáték; Képtalány stb. rendes rovatok. — A Vasárnapi Ujság előzetési ára negyedévre 2 frt a Politikai Ujdonságok-kal együtt 3 frt. Megrendelhető a Franklin-Társulat kiadóhivatalában (Budapest, egyetem-utca 4. sz. a.)

„A közszelem ébredése“ című s hazánk egyházi-politika mozgalmát írásban és képen ismertető nagyszabású mű a közeli napokban fog megjelenni. A mű országos vagyis kettős érdekű, mert a mellett, hogy az lettikrózi az egész nemzet egyházi-politikai mozgalmát, részletezi is azt, tehát külön-külön tárgyal minden megyét. A mű közelebből érdekel bennünket is, mert az megnyílik több kintnőseknél arcképet és szereplését fogja bemutatni. A tartalom gazdságára pedig csak azon körülményt hozzuk fel, hogy a könyvhöz Bekics Gusztáv, Magyarország első publicistája írt előszót. A mű, mely közel 400 arcképet tartalmaz és rendkívül díszes kiállításban jelenik meg, ára 1 frt 50 kr, mely összeg szerző, Keleti Ö. Lajos címére (Budapest, Erzsébet-körút 18.) küldendő.

Főlebbezzünk.

Mi a város érdekeinek „hivatott örei“ vagyunk, tehát főlebbezzünk; mi a város anyagi és szellemi ha-

ladását és fejlődését a szívünkön viseljük, tehát főlebbezzünk! Álljunk utjába annak amit akarunk és ha nem is akadályozhatjuk meg örökre azt, a mit akarunk, legalább odázzuk el a meddig lehet.

Hogy is történt csak? Vállalkozó szellemű emberek, a kik nem „akarják“ a város fővirágzását, hanem tesznek a fővirágzás érdekében: nem beszéltek sokat és nem főlebbeztek, hanem egyszerűen megalakították a nagy export-gőzmalom megeremítő részvénytársaságot.

Ismerik annak a sinpárnak a történetét, a melyik most egy kis bosszúságot okoz a részvénytársaságnak? A Bikár Simon-féle telken készült a gőzmalom, közel a vasuti állomáshoz. Nagy lesz a vállalat forgalma, hát célszerű összekötni a malommal az állomással; e végből egy sinpárt kell lerakni. Ennek a sinnek meg keresztül kell fektetnie a ns.-milicicsi és a bajai utcát összekötő uton. Istenem micsoda nagy dolog is ez! Egy sinpár keresztül fekszik a város végén az uton!

Nincs város az országban, sőt talán az egész világon se, a hol a városban vagy a város végén egy sinpár fektetnék az uton. Borzasztó dolog még csak elképzelni is! Mily megmérhetlen hátrány lesz ebből Zombor mostani óriási forgalmára!

És a város közgyűlése, az a rövidlátó közgyűlés, ezt megengedi! Pedig naponta legalább három vaggont tolnak rajta keresztül, persze munkás emberek a saját vállukkal és karukkal. Hát nem képes belátni ez a közgyűlés, hogy tönkre teszi az a sinpár a város forgalmát? És hozzá még mire képes a közgyűlés! Megengedi azt is, hogy a városi faiskola egy — talán éppen használatlan — részén is keresztül menjenek a sinek.

Hát tönkre akarja tenni a város a saját faiskoláját is? Ó az a rövidlátó közgyűlés.

Igaz ugyan, hogy Londonban a házak tetején, az utcákon és földalatti alagutakon vannak sinek, a gőzmozdonyok örökké prűszkölnek a városban, hanem hát London messze elmaradt a modern civilizációtól és annak a városnak abszolút nincsen forgalma.

Az is igaz, hogy Budapest kezd (?) civilizálódni és már van is majd akkora forgalma mint Zombornak, de ott nincsenek sinek az utcán; ott pl. csak a kerepesi és hatvani utcák találkozásánál — tehát a város leg-élénkebb helyén, nem keresztelje egymást 6 (sage: hat) sinpár és nem tolongnak egy a lövonatok mint Zomborban fog tolongni a gőzmalom egyetlen vagonja; Budapest nem száguld az utcán villamos vasut, közvetlen a népszínház mellett nem robug beljebb a városba a Rókus kórházhoz a gőzmozdony vasut, szóval Budapest nem Zombor.

Arad is kezd Budapest nyomdokain haladni és ott sincsenek sinek az utcán, — értik kérem — sinek az utcán! Ott nem vontatják be a lövonatu vasut sinein minden egyes kereskedő üzlete elé a városba résztükre érkező árukat. De Arad nem Zombor, ő sem engedi meg, hogy sinek legyenek az utcán, mert ezek tönkre tennék a forgalmát. (Pedig Aradnak sincs forgalma! akkora se mint Zombornak.)

Aztán Szeged! Ott se jár lö- és gőzvonatu vasut a városban, mert ez a város is örzi a fogalmát, szóval Szeged se Zombor.

És mi megengedünk, hogy egy sinpár keresztül metsze egy utunkat, a melyen naponta már is 15—20 kocsi jár és megengedünk, hogy ezeken a sineken naponta 3—4 vaggont tolnak keresztül. Hallatlan! Mi lesz azzal a 15—20 kocsival? Mekkora fog zökkenni az a szegény kocsi a mint át megy a sineken!

Félve őrzött nagy forgalmunk máris veszedelemben van, mert a teherkocsik a bajai út helyett az ezzel párhuzamosan haladó és ettől „fél órai“ (!) távolságra fekvő ns.-milicicsi utcába tereltek. Ez is milyen merénylet! Teherforgalmunk „fél órát“ késik. És most még a sinek!

Mi „a város érdekeinek hivatott örei“ vagyunk, mi szívünkön viseljük a város fővirágzását, főlebbezzünk kérem, főlebbezzünk a rövidlátó közgyűlés határozata ellen, ne engedjük, hogy egy sinpár elviselhetlen terhe nehezedjék a város vállaira!

Főlebbezzünk... vagy már be van adva a főlebbezés? Ahá!... köszönöm!

Spiszburger.

Törvénykezés.

Bácska a budapesti törvényszék előtt. Hiába, néha mi is csak életjelt adunk magunkról, s ilyenkor az egész országnak meg kell tudnia, hogy léteztünk és nem temetkezttünk még el a szabaddal bukkák karcsosába. És hogy életképesek vagyunk minden tekintetben, hogy nem maradtunk el a világtól, — azt is be szoktuk bizonyítani. Fényes tanujelét adta ennek csak legutóbb is 19 bácskai sváb földlők a budapesti törvényszék előtt. Ott ültek mind a vádlottak padján, megtört lélekkel, bűnbánó arccal. Pénzhamisítással voltak vádolva. A földművelés és az egyes iparágak üzésén kívül igen előnyös mesterségnek tartották a bankócsinálást, s vezértüknek, Englert Ferencknek, egy bankócsinálásért már fegyházat ült esztergályosnak biztatására egész konzorciumot alkottak. De természetesen, mint legtöbb rajtavestettek. Nagy szenzációt keltett annak idején az elfogatásuk, a mit Bayerle János bukini jegyző eszközölt Weinberger Lajos, ugyancsak bukini tanító feljelentése alapján. A banda ugyanis a műhely teljes felszerelése mellett nagy szükségét érezte egy ügyes rajzolónak. Keresés közben megakadt a szemük Weinbergeren s igen előnyös feltételek mellett „rajzmesternek“ akarták szerződtetni. A jegyző azt mondta Weinbergernek, hogy színel csapjon fel, aztán ha egyszer munkában lesznek, értesitse. Ugyis történt. A jegyző rendőrökkel benyitott a műhelybe, a hol akkor Weinberger Englert instrukciói szerint épen egy mintatizest pingált. Persze az egész banda lépre került. A budapesti törvényszék Károly József elnöke alatt f. hó 19-én kezdte meg a vég-tárgyalást s 22-én már be is fejezte. A törvényszék arra való tekintetből, hogy a bűnösök olyan rossz példányokat állítottak elő, hogy azokat még a vak sem fogadta volna el jó pénz gyanánt, az összes vádlottakat, a kik különben mindnyájan palánkai, bácsi és bukini békes adófizető polgárok, csupán a pénzhamisítás büntetésének kísérlete címén, de Englertet ezenfelül a bűnszövetség létesítéséért a btkv. 205. §-a alapján is vád alá helyezte. Az ítélet értelmében pedig a vádlottak közül kettőt:

Magyarország egy szolgabírói hivatalban.

A zombori szolgabíróságról emlékezik meg — itteni tudósítás nyomán — egyik budapesti napilap és írja a következőket: Zomborban és környékén egy idő óta igen üdvös módon újí a nemzetiségek magyarosítását Széchenyi Tamás, a zombori járás szolgabírája. A szolgabíró ugyanis a hivatalába érkezett német vagy szerb bizonyítványokkal felszerelt kérvényeket következetesen visszaküldi és magyar fordítás csatolására hívja fel a kérelmezőt, különben nem intézi el ügyét. Ez az eljárás minden egyes esetben beválk. Nem akad ember, ki a szigorú felszólalásnak eleget nem tenne, már csak azért is, mert tudja, hogy a szolgabíró beváltja fenyegetését és nem intézi el az idegen nyelvű folyamodványt. Zombor vidékén, ahol ugyanis nagy a nemzetiségek iránt való türelem, nem ártana, ha több hivatalnok is úgy tenne, mint a zombori járás szolgabírája.

Régi pedagógus.

Egy bácskai tanító a napokban érte el tanítóságának 40-ik évét. Jelenleg a szegedi gör. kel. szerb hitközségnél működik. Janikievics Tamásnak hívják. Szegeden született és iskoláit Zomborban elvégezvén, Tovarisova Bács-Bodrogh megyei községben volt tanító tíz évig. Szegeden 1863-ban választották meg és e szerint már ott harminc éve működik, megelégedésére községeknek. Az öreg tanítónak nincs vágya semmiféle zajos jubileumra. Mint tudósítónk írja, többre becsülne, ha biztosítva volna a nyugdíja. Mert ennek a vágya és szüksege esik legközelebb — negyven éves szolgálattal.

A szabadkai lopás.

Megemlékeztünk mult számunkban arról a szenzációs lopásról, amelyet Szabadkán Bezeredy István huszár főhadnagy kárára annak inasa, Széll Kálmán követett el. Most, mint utólag értesülünk, a vétkes inast nem Széll Kálmánnak hívják, hanem Szomolay Józsefnek. Nem is ez az első büntetése neki; többször tilt már a hüvösön család és lopás miatt. Ezért tartotta szüksegesnek nevét feleselérni. Már vagy öt éve szolgált Bezeredynél s látszólag olyan hűséges inas volt, hogy gazdája teljesen megbízott benne. Mikor a napokban családjával elutazott, reá bízta az egész házat. Ekkor azonban a hű inasban féltudott újra a régi szenvedély s elkövette vétkes tettét. A lopás után egyenesen Budapestre utazott, ott úgy látszik elegánsan kiöltözködött, mert a következő napon — mint a fővárosi napilapok írják — mint egy igen fess gavalér gróf Bezeredy név alatt Vácon mulatott. Bár igen feltűnően viselte magát, senkiben sem ébredt fel ellene a gyanu s így Vácról is tovább illant Bécs felé. Azóta nyoma veszt.

Öngyilkosság.

Ép oly hirtelen, mint meglepő volt — mint csantavéri leveleznök írja — a mult szombat reggeli órában elterjedt ama hír, hogy Sas Bóni, vagy mint irásilag nevezik Nagy Boldizsár a padláson egy gerendára fölakasztotta magát. A nép, mint ilyen alkalommal, úgy jelen esetben is iparkodott okát keresni a dolognak és minthogy még most is tulajdonképpen teljesen ismeretlen a szerencsétlen ember eme tettének az oka; a közvélemény kíváncsiságának kielégítése végett különféle magyarázatokkal kísérte e községünkben általános részvételt keltő esetet.

Értesítés.

A szegedi m. kir. bábaképző-intézetnél a legközelebbi — október hó 1-én kezdődő — magyar-német tanfolyamra 12 tanuló részére egyenkint 40 frtnyi állami ösztöndíj van rendszerezve. Felhívom mindazokat, kik azt élnyerni óhajtják, hogy a nagyméltóságú vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszteriumhoz intézzék, keresztlevelel, erkölcsi és szegénységi bizonyítvánnyal felszerelt bélyegtelten folyamodványukat augusztus hó 31-ig hozzám nyújtsák be. Szegeden, 1893. évi július hó 20-án. Dr. Mann, igazgató-tanár.

Kabát és kocsmáros.

Sok kocsmárosnak — már mint a kisebb kocsmák kocsmárosainak — sok helyt meg van az eredeti tulajdonoságuk, hogy szívesen jönnek érintkezésbe a fizetni vonakodó atyafi kabátjával. Régi idők bevett szokása ez már. Pedig hát nem is tudják a jó kocsmárosok, hogy a mikor elveszik a vendég kabátját a „neh“ fejében, akkor ők tulajdonképpen zsarolnak. Így határozott nemrégiben is a kir. kuria. Jónak látjuk az ilyenek már megjárt borozó atyafiak vigasztalására ideiktatni a legfelsőbb bíróság indoklását, a mi szőlő pedig a következőképpen: Vádolt a vizsgálat során beismerte, hogy az ittas állapotban levő panaszlónak, minthogy a rendelt italok és eltörtött üvegekért felszámított 3 frt 50 krt az oda hívott községi bíró felszólítására sem akarta megfizetni, lehuzta a kabátját s azt mindaddig magánál tartotta, a míg az odajött P. H. ki nem jelentette, hogy ő panaszlót tartozásáért kezességét vállal. Tekintve, hogy terheltek nem volt joga ahhoz, hogy önhatalmúlag, erőszakkal vegye el zálogul panaszlótól a kabátját, tekintve, hogy ha terheltek 3 frt 50 krt korcsmai tartozás erejéig jogos követelése volt is panaszló ellen, az a körülmény még ezen esetben sem jogosíthatja fel terhelte arra, hogy kielégíttetésének biztosítását önhatalmúlag, jogtalan módon, erőszakkal eszközölje, tekintve, hogy panaszló nem ismeri be, hogy ő terheltek 3 frt 50 krral tartozott volna s így, terhelte ezen követelése tisztának sem lévén vehető: terheltek cselekménye a büntetőtörvénykönyv 350. §-ában meghatározott zsarolás vétségét képezi.

Hány asszony van Európában?

A statisztikusok ráérnek mindennel foglalkozni, a mi csak eszébe juthat az embernek. Kiszámították, hogy hány levél jut átlag egy-egy emberre az országban, a szivarragyjútas által mennyi munkaidőt veszít évente az emberiség, mennyi időt töltenek átlag a templomban és mennyit a kocsmában és a többi és a többi. Nemrégiben azt számították ki, hogy Európában milyen arányban állanak a nők a férfakkal. Az ő számításuk szerint Európában 170.818.561 férfi és 174.914.119 asszony van; így tehát 4095,558 asszonnyal több mint férfú. Tizenhat néptörzsnel a nőnem számára névze felülmúlja a férfínemet; legerősebben Portugáliában és Norvégiában van képviselve, hol 1000 férfúra 1091 asszony esik; a legyengébb arány Belgiában és Franciaországban van, hol 1000 férfúra 1007 asszony jut. Hat európai államban, ugymint Itáliában, Romániában, Szerbiában, Görögországban és Boszniában a férfínem dominál. Itáliában 995 asszonnyra 1000 férfú jut. Bosznia a legszegényebb asszonyokban; itt az arány a következő 895: 1000.

A „korona“ és „fillér“ kifejezések rövidített jelzése.

A pénzügyminiszterium vezetésével megbízott miniszterelnök a koronaérték érmeinek pénztári kezelése és az ily érme kiadásának és bevételezésének elszámolása iránt kiadott utasítással kapcsolatban

elrendelte, hogy a korona és fillér kifejezések rövidített jelzésére a következő rövidítések alkalmazandók: a korona rövidített jelzése „K“, a fillér rövidített jelzése „F“.

Városi ügyek.

A milleniumi kiállítás érdekében. Az ezredéves kiállítás szegedi kerületi bizottsága a városi tanácshoz azon kérelemmel fordult, hogy anyagi erejéhez mérten támogassa a kerületi s a majdan alakítandó zombori helyi bizottságot is, a melyek csak úgy érhetnek célra, ha a szükseghöz képest megrendeléseikkel, pénzzel és a kiállítási költségek átvállalásával is segítik azokat az iparosokat, a kik arra érdemes munkájukat csakis ily támogatás mellett véltetik el az országos versenyre. E végből kéri, hogy a jövő évi költségvetésbe már s azután az 1895. és esetleg az 1896. évből is vétessék föl bizonyos összeg erre a célra. Ez összegből azután természetesen csakis zombori iparosok részesítenének segélyben. Hisszük, hogy a város hazafias cél iránti tekintetből a város közönsége teljesíteni is fogja e kérelmet.

Az országos kiállítás helyi bizottságai.

Az ezredéves kiállítás szegedi kerületi bizottsága elhatározta, hogy kerületében helyi bizottságokat is alakítsa erre névze már megnyerte a kereskedelemügyi miniszterium jóváhagyását is. Ilyen helyi bizottságok lesznek a mi vármegyénkben Adán, Apatinban, Baján, Bezdánban, Csereyvárában, Hódásághon, Kulán, N.-Palánkán, Ó-Becsen, Ó-Kanisán, Petrovácon, Petrovszellón, Szabadkán, Szt-Tamáson, Szivacon, Topolyán, Temerinben, Ujvidéken. Uj-Verbászon, Zentán és Zomborban. A helyi bizottságoknak az illető ipartestület elnökével leendő szervezésére fölkerítettek a polgármesterek s illetve főszolgabírák. A bizottságok a kiállítás előkészítésének egyik legfőbb szervei lesznek; az ő feladatuk, hogy közvetlenül érintkezvén a hivatosított tényezőkkel, azokat a kiállításra való részvételre bírják. A zombori helyi bizottság kiterjedt meg. N.-Militics, Csonoplya, Krusevlya és Sztanisits községekbe is és tagok ezen községek közül is nevezetnek ki. Megalakítva ez év őszén lesznek e bizottságok.

Adórajstromok kitéve.

A városi tanács meghirdeti, hogy a föld és házirtok után 1893. évre kivetett általános jövedelmi pótdadó kivetési rajstrom az 1883. évi 44. t. c. 16. §-a értelmében 8 egymásután következő napon át vagyis 1893. évi július hó 23-ától július hó 30-ig bezárólag, a város adóügyi osztályánál mindenki által betekinthetés végett közszemlére kitétetik azon figyelemzetéssel, hogy a fent említett adó nem ellen mindazok, kik a kivetésben meg nem nyugszanak 15 nap alatt felszólamlást terjeszthetnek elő a város polgármesterénél és pedig: a) azon adózók, kik a megelőző évben a kivetési rajstromban tárgyalta általános jövedelmi pótdóval már megrovattak a rajstrom közszemlére kitételének követő 15 nap alatt; b) azon adózók pedig, kik a kivetési rajstromban kivetett általános jövedelmi pótdóval a folyó évben első ízben rovattak meg, ezen adónak az adókönyvecskébe történt bejegyzést követő 15 nap alatt. Elkészve, illetve a fenti határidőn túl benyújtott felszólamlások figyelembe vétetini nem fognak.

Művészet és irodalom.

Uj férfiarok. Megjelent Goll János ekeánár által szerkesztett „Apolló“ című kargyűjtemény VII. évfolyamának utolsó része vezérkönyvben és 4 szolamban következő tartalommal: 134. kar. Étlap, Zöllner Károlytól; 135. kar. Gyászadal, Jelenőtől; 136. A zöld erdőben, Ziegler Bélától; 137. kar. O sanctissima... sicilian népdal (új átdolgozásban); 138. kar. Gyászadal, Egressy Bénitől. Az Apolló előfizetési ára egész évi folyamára 2 frt 50 kr egy példány vezérkönyv és négy szolamért. Postai küldemények címzendők: Az Apolló kiadóhivatalának Rózsa M. zongora termébe, Budapest, VII. ker. király utca 23. sz. a.

A „Vasárnapi Ujság“ július 23-iki száma

15 képpel, s a következő tartalommal jelent meg: „József főherceg a erkevenicei tengeri firtóben.“ Dr. Kovács Dénestől. (3 képpel: 1. Mária Dorottya főhercegnő mint kormányos a „Deli“ gőzös fedelzetén. 2. József főherceg és Mária Dorottya főhercegnő a „Deli“ gőzös fedelzetén. 3. József főherceg és családja kísérettel a erkevenicei kikötőben.) — Költemények: „Ici picci kis madár.“ Fejes Istvántól. — „A nánási temetőben.“ Igmándi Miklóstól. — „A huszonöt birka.“ Juhász-történet. Irta Szívós Béla. — „József főherceg mint földirtokos és gazda.“ Dr. Kosztány Tamástól. — „Dr. Nansen Fridtjoff.“ (Arcképekkel és Nansen hajójának képeivel.) — „A diadalmas szerelem dala.“ Irta Turgenyev Iván, az orosz eredetiből fordította Ambrozovics Dező. — „Csöndélet Szerbiában.“ Szokolay Kornéltól. (Avakumovics, a vád alá helyezett volt szerb miniszterelnök arcképeivel.) — „A józsefvárosi lálvária.“ (Képpel.) — „Orosz sirok Magyarországon.“ — „Párisi divatlevél.“ (Divatképekkel.) — „Politikai igazítás szivarkapapírokkal.“ (Az oláh politikai igazításra szánt szivarkapapírok képeivel.) — Irodalom és művészet; Köztételek és egyletek; Sakkjáték; Képtalány stb. rendez rovatok. — A Vasárnapi Ujság előfizetési ára negyedévre 2 frt a Politikai Ujdonásokkal együtt 3 frt. Megrendelhető a Franklin-Társulat kiadóhivatalában (Budapest, egyetem-utca 4. sz. a.)

„A közzellem ébredése“ című s hazánk egyházi-politika mozgalmát írásban és képpen ismertető nagyszabású mű a közeli napokban fog megjelenni.

A mű országos vagyis kettős érdekű, mert a mellett, hogy az lettikrői az egész nemzet egyházi-politikai mozgalmát, részletezi is azt, tehát külön-külön tárgyal minden megyét. A mű közelebből érdekel bennünket is, mert az megynék több kitűnőségének arcképet és szereplését fogja bemutatni. A tartalom gazdságára pedig csak azon körülményt hozzuk fel, hogy a könyvhez Beksics Gusztáv, Magyarország első publicistája irt előszót. A mű, mely közel 400 arcképet tartalmaz és rendkívül díszes kiállításban jelenik meg, ára 1 frt 50 kr, mely összeg szerző, Keleti Ö. Lajos címére (Budapest, Erzsébet-kört 18.) küldendő.

Főlebbezzünk.

Mi a város érdekeinek „bivatott órei“ vagyunk, tehát főlebbezzünk; mi a város anyagi és szellemi ha-

ladását és fejlődését a szívünkön viseljük, tehát főlebbezzünk! Álljunk utjába annak amit akarunk és ha nem is akadályozhatjuk meg örökre azt, a mit akarunk, legalább odázzuk el a meddig lehet.

Hogy is történt csak? Vállalkozó szellemű emberek, a kik nem „akarják“ a város fölvirágzását, hanem tesznek a fölvirágzás érdekében: nem beszéltek sokat és nem főlebbezték, hanem egyszerűen megalakították a nagy export-gőzmalom megteremtő részvénytársaságot.

Ismerik annak a sinpárnak a történetét, a melyik most egy kis bosszuságot okoz a részvénytársaságnak? A Bikár Simon-féle telken készült a gőzmalom, közel a vasuti állomáshoz. Nagy lesz a vállalat forgalma, hát célszerű összekötni a malomot az állomással; e végből egy sinpár kell lerakni. Ennek a sinnek meg keresztül kell fektünie a ns.-militicsi és a bajai utcát összekötő uton. Istenem kicsoda nagy dolog is ez! Egy sinpár keresztül fekszik a város végén az uton!

Nincs város az országban, sőt talán az egész világon se, a hol a városban vagy a város végén egy sinpár fektüdnék az uton. Borzasztó dolog még csak elképzelni is! Mily megmérhetlen hátrány lesz ebből Zombor mostani óriási forgalmára! És a város közgyűlése, az a rövidlító közgyűlés, ezt megengedi! Pedig naponta legalább három vaggont tolnak rajta keresztül, persze munkás emberek a saját vállukkal és karukkal. Hát nem képes belátni ez a közgyűlés, hogy tönkre teszi az a sinpár a város forgalmát? És hozzá még mire képes a közgyűlés! Megengedi azt is, hogy a városi faiskola egy — talán éppen használatlan — részén is keresztül menjenek a sinek.

Hát tönkre akarja tenni a város a saját faiskoláját is? Ó az a rövidlító közgyűlés.

Igaz ugyan, hogy Londonban a házak tetején, az utcákon és földalatti alagutakon vannak sinek, a gőzmozdonyok örökké prtszkölnek a városban, hanem hát London messze elmaradt a modern civilizációtól és annak a városnak abszolúte nincsen forgalma. Az is igaz, hogy Budapest kezd (?) civilizálódni és már van is majd akkora forgalma mint Zombornak, de ott nincsenek sinek az utcán; ott pl. csak a kerepesi és hatvani utcák találkozásánál — tehát a város leg-élénkebb helyén, nem keresztelje egymást 6 (sage: hat) sinpár és nem tolongnak egy a lövönatok mint Zomborban fog tolongni a gőzmalom egyetlen vagonja; Budapestben nem száguld az utcán villamos vasut, közvetlen a népszínház mellett nem robot jobbjebb a városba a Rókus kórházhoz a gőzmozdonyu vasut, szóval Budapest nem Zombor.

Arad is kezd Budapest nyomdokáin haladni és ott sincsenek sinek az utcán, — értik kérem — sinek az utcán! Ott nem vontatják be a lövönatu vasut sinein minden egyes kereskedő üzlete elé a városba résztükre érkező árukat. De Arad nem Zombor, ő sem engedi meg, hogy sinek legyenek az utcán, mert ezek tönkre tennék a forgalmát. (Pedig Aradnak sincs forgalma! akkora se mint Zombornak.)

Aztán Szeged! Ott se jár ló- és gőzvonatu vasut a városban, mert ez a város is őrzi a fogalmát, szóval Szeged se Zombor.

És mi megengednők, hogy egy sinpár keresztül metsze egy utunkat, a melyen naponta már is 15—20 kocsi jár és megengednők, hogy ezeken a sineken naponta 3—4 vaggont tolnanak keresztül. Hallatlan! Mi lesz azzal a 15—20 kocsival? Mekkora fog zökkenni az a szegény kocsi a mint át megy a sineken!

Félve őrzött nagy forgalmunk máris veszedelemben van, mert a teherkocsik a bajai út helyett az ezzel párhuzamosan haladó és ettől „fél órai“ (!) távolságra fekvő ns.-militicsi utcába tereltek. Ez is milyen merénylet! Teherforgalmunk „fél órát“ késik. És most még a sinek!

Mi „a város érdekeinek bivatott órei“ vagyunk, mi szívünkön viseljük a város fölvirágzását, főlebbezzünk kérem, főlebbezzünk a rövidlító közgyűlés határozata ellen, ne engedjük, hogy egy sinpár elviselhetlen terbe nehezdedjék a város vállaira!

Főlebbezzünk... vagy már be van adva a főlebbezés? Ah!... köszönöm!

Spiszburger.

Törvénykezés.

Bácska a budapesti törvényszék előtt.

Hiába, néha mi is csak élejtlet adunk magunkról, s ilyenkor az egész országnak meg kell tudnia, hogy léteztünk és nem temetkezttünk meg el a szabadkai buckák karosába. És hogy életképesek vagyunk minden tekintetben, hogy nem maradunk el a világtól, — azt is be szoktuk bizonyítani. Fényes tanujelét adta ennek csak legutóbb is 19 bácskai sváb földink a budapesti törvényszék előtt. Ott tilték mind a vádlottak padján, megtört lélekkel, bűnbánó arccal. Pénzhamisítással voltak vádolva. A földművelésen és az egyes iparágak üzésen kívül igen előnyös mesterségnek tartották a bankócsinálást, s vezértüknek, Englert Ferencnek, egy bankócsinálásért már feyházat tilt esztergályosnak biztatására egész konzorciumot alkottak. De természetesen, mint legtöbben rajtavestettek. Nagy szenzációt keltett annak idején az elfogatásuk, a mit Bayerle János bukini jegyző eszközölt Weinberger Lajos, ugyancsak bukini tanító feljelentése alapján. A banda ugyanis a műhely teljes felszerelése mellett nagy szükseget érezte egy ügyes rajzolónak. Keresés közben megakadt a szemük Weinbergeren s igen előnyös feltételek mellett „rajzmesterek“ akarták szerződteni. A jegyző azt mondta Weinbergernek, hogy színelv csapjon fel, aztán ha egyszer munkában lesznek, értesítse. Ugyis történt. A jegyző rendőrökkel benyitott a műhelybe, a hol akkor Weinberger Englert instrukciói szerint épen egy mintatizest pingált. Persze az egész banda lépre került. A budapesti törvényszék Károly József elnöklete alatt f. hó 19-én kezdette meg a vég-tárgyalást s 22-én már be is fejezte. A törvényszék arra való tekintetből, hogy a bűnösök olyan rossz példányokat állítottak elő, hogy azokat még a vak sem fogadta volna el jó pénz gyanánt, az összes vádlottakat, a kik különben mindnyájan palánkai, bácsi és bukini békés adófizető polgárok, csupán a pénzhamisítás büntetének kísérlete címén, de Englertet ezenfelül a bűnszövetség létesítéséért a btkv. 205. §-a alapján is vád alá helyezte. Az ítélet értelmében pedig a vádlottak közül kettőt:

Schotzl János és Weinrauch Györgyöt felmentette, Englert Ferencet és a többieket az ellenük emelt vád értelmében bűnösöknek mondta ki. A törvényszék 16 vádlott büntetését már a vizsgálati fogság által kitöltöttnek vette, csak Englert fog még ezen kívül három hónapig fogságban ülni.

Közgazdaság.

Ruha kerékpározó nők számára. Amely egészséges és áldásos volna némely nőre a kerékpározás által hasznos és egyáltalán kellemes mozgást tenni, mégis irtóznak attól a sokféle tökéletlenség miatt, különösen pedig a nem esthetikus kinézetétől, melyet a nők jelenlegi ruházata idéz elő. Nem egyedül a nem szép, hogy a kerékpározás alkalmával a nők alsó lábszára a ruha alól kilátszik, tartja vissza a nőket e nemes sporttól, hanem azon körülmény is, hogy ez alkalommal a fülkavart por belepiti az alsó testet. Eme hátrányok igen előnyös elműködésére Meisner Szidónia kisasszony Dresdenben egy új kabátot talált fel, amelyvel tisztességes és tetszetős külső mellett a fenti hátrányok elműködtek. E kabát nadrágszerű részben végződik, amely alul gummiszínórral van ellátva. Ha a kabát a kerékpározó nő testét fedi, akkor a ruha felső része a nadrágszerű részt elfedi, és ha a térdig felcsuszlik, ott a gummiszínór megtartja és azt úgy eltakarja, hogy a néző azt hiszi, miszerint a kerékpározó nő közönséges szabású kabátot visel.

Olajfestmények tisztítása. Poros olajfestményeket a legbiztosabban megtisztíthatjuk, ha azt szappan-gyökérfőzetbe mártott igen puha szivacsos lemosók. Mivel régi képek vastagon vannak finaszszal bevonva, azért elegendő a régi fényt néhány cepp mákolajjal visszaadni, amit a kéz ujai egyikének végével lehető vékonyan a kép felületén szétmázolunk.

Gummikitt. 18 sulyrészes kaucuk, 10 sulyrészes guttaperga és 6 sulyrészes vízahólyag, 66 sulyrészes szénkénegeg feloldatik. A törsi felület piszoktól és portól alaposan letisztítatik és az oldat rétegesen rá lesz kenve.

Szerkesztői üzenetek.

Jó! Nemes érzelmektől áthatott és jól megírt cikket kaptunk öntől. Meglátszik ugyan még rajta, hogy ez az első kísérlet, de azért határozottan megíti a mértéket. A legnagyobb készséggel közöljük tehát, kérve egyszermind, hogy sziveskedjék a jövőben is felkeresni. A mi azonban azt a gyönyörű szép kiállítás illeti, erre néve megjegyezzük, hogy ilyen fáradságot ne okozzon magának. Csak egyszerű, olvasható betűkkel tessék cikkeit leírni. Fogadjja egyúttal köszönetünket!

V. F. Budapest. Mindkét cikket megkaptuk; legközelebb hozzuk. Köszönet.

L. R. „Csak rá akart írjeszteni.“ Cikkének tárgya, kissé elcsépelet dolog ugyan, mindazonáltal tekintve az ügyes kidolgozást és a szépen görögül, folyékony stílust, a közlők köze soroztuk annál is inkább, mivel formailag meglehetősen új. Kivánságához képest minél előbb közölni fogjuk. Köszönet!

D. O. Sok címe, még több frázis és nagyon sok epitheton, — e mellett azonban teljes gondolathány és szörnyű nagy eszmegszegénység. Ismét csak azt mondhatjuk, a mit a multkor. Tehetséget árul el, technikája elég ügyes, de e mellett nagyon rossz uton halad. Ne a frázisokban keresse, uram, a költészet forrását, hanem a gondolatban, a melyet ki akar fejezni. Ha így jár el, akkor biztosra vesszük, hogy tolla még teljesen sikerült verset is fog lapunknak juttatni.

A. Képecské a mindennapi életből. Megkaptuk a képecskéket, s ha reájuk kerül a sor, hozni is fogjuk valamennyit, a III-ik számot természetesen átjavitva. Azt hisszük, hogy ön azt megengedi nekünk, miután maga is be fogja látni, hogy olyan nyíltan írva meg a dolgot, közölni nem lehet. Különben köszönet!

P. i. Kerynya. Egyet kiválasztottunk. Közölni fogjuk a „Leányfium“ címűt. Az „Ujjonstul menyecske“ címűt üresnek, minden szellemesség, poézis- és gondolatnélküliség találtuk. Nem kevésbé jobb a „Danánál“ c. verse. Készségivil legjobban a „Salomon király“ c.; igen ügyes és szellemes egy kis versecske, de nem a mi lapunkba való. Amott mindenesetre kitűnően megállhatta a helyét. Nem tudjuk mikor kerülhet közlésre, egyelőre a nyomdába adjuk, azonban a kérelmének nyilvánírtása az ideig lehetetlen. Talán lenne szives megjelenés alkalmával kéri az illető számot.

NYILTTÉR.)

A „Zombor és Vidéke“ című lap július hó 9-én megjelent 55. számában „Ember vadászati“ című Hosszu Vazul temerini állatorvos által, személyemre és a temerini önkéntes tüzoltó-egyletre szórt hazug rágalmaszokat ezennel egy részéről, mint egylettünk részéről visszautasítom és egyben kijelentem, hogy ezen ügyre vonatkozó bármily további hírlapi közleményekre választ adni nem fogok, még pedig azért, mert egy részéről, mint az önkéntes tüzoltó-egylet részéről ezen rágalmaszokra vonatkozó feljelentésünket az illetékes hatóságnál már beadtuk. — Azon pontra melyben engem Hosszu állatorvos lovagias ügyek elintézésére disqualifikál, pedig kijelentem, hogy F. L. földbirtoke ur és köztem a multban felmerült incidens, közlünk a lehető legbarátságosabb uton kölcsönös bocsánatkéréssel elintéztetett. Temerin, 1893. évi július hó 17-én.

Gruber Vince,
mint a temerini önk. tüzoltó-egylet főparancsnoki helyettese.

* Az e rovatban közlöttekért nem vállal felelősséget a szerk.

Naptár. Július.

Havi és heti nap	Katholikus naptár	Protestáns naptár	Görög-orosz naptár
25 Kedd	Jakab ap.	Jakab	13 Gábor főan.
26 Szer.	Anna a.	Anna	14 Aqu. s Prise.
27 Csüt.	Pantaleon	Pantaleon	15 Quir. Julitta
28 Pént.	Ince p. hv.	Ince	16 Atenog pk.

Felelős szerkesztő:

Dr. BALOGHY ERNŐ,
köz- és váltó-ügyvéd.
Laptulajdonos és kiadó
BITTERMANN NÁNDOR.

HIRDETÉSEK.

Ajánlat.

Községi jegyzői irodába ajánlkozik egy volt orvosnövendék, aki már 4 hónapon át működött is községi jegyző mellett. — Bővebb felvilágosítást ad Arnold Károly községi jegyző ke-rcszufon.

Nagy alkalmi vásárlás!

A nagyérdemű közönség becses tudomására hozom, hogy a volt Grünwald Ignác-féle üzletet a Falcione Gyula-féle házban, a „korzón“ megnyitottam, és ezáltal abban a kellemes helyzetben vagyok, hogy a bennlévő összes ur- és női divat-cikkeket a

legolcsóbb árak mellett a n. é. közönség rendelkezésére juttassam.

Kiváló tisztelettel

Grünwald J.

Minden színű csipkékre, selyemszallagokra és különösen dús választékban levő játékszerekre felhívom a nagyközönség becses figelmét.

Egy jó házból való fiu tanoncul azonnal felvétetik.

Pályázati hirdetés.

A filipovai r. k. népiskolánál nyudijaztatás folytán megürült II. vegyes osztályu, német-magyar tan nyelvű tanítói állásra augusztus hó 1-ig pályázat hirdettetik. Javadalom: 400 frt készpénz, 5 hold jó minőségű szántóföld haszonélvezete adóterheléssel és 40 frt lakbérilletmény. Előleptetés esetén az I. vegyes osztályu német-magyar tannyelvű állásra is ezennel a fenti napig pályázat nyitattik. Ennek javadalma: 400 frt készpénz, 5 hold szántóföld adóterheléssel és egy szobából álló szabad lakás. A hegedüléshen és orgonálásban való jártasság megkivántatik. A kántort szükség esetén helyettesíteni tartozik. Ismétlő iskoláért külön díjazás nem jár. A kellőleg felszerelt és bélyeggel ellátott kérvények a r. kath. iskolaszékre címezve alulirothoz Filipovára (Bács-vármegye) küldendők. Az állás szeptember hó 1-én elfoglalandó.

Martin József,
esperes-plébános.

Kiadó lakás.

3 szoba-, konyha-, éléskamra-, pince-, padlás- és falkamrából álló lakás, augusztus 1-től, esetleg előbb is, kiadó Apolló-utca, 33. sz. a.

4495. szám.
kig. 1893.

Pályázati hirdetmény.

Bács-Bodrogh megyéhez tartozó Mosorin, Vilova és Lok községekből álló körorvosi állásra ismételt pályázatot nyitok.

Felhívom mindazokat, kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy az 1876. évi XIV. t. c. 143. §. és 1883. évi I. t. c. 9-ik §-ában előirtak alapján felszerelt kérvényeket f. évi szeptember hó 15-én délutáni 5 óráig annál is inkább nyujtsák be, mert a később beérkezendő kérvények figyelembe vételét nem fogják.

Az orvosi állás javadalmazása áll 800 frt évi fizetésből.

Kelt Titelen, 1893. évi július hó 14-én.

Főszolgabíró szabadságon.

1fj. Szemző János,
szolgabíró.

Tanonc felvétetik.

Egy jó házból való fiu tanoncul felvétetik; ki a magyar, német és szerb nyelvet beszéli, előnyben részesül. — Bővebb felvilágosítással szolgálnak

MAYER és THUM

fűszeráru kereskedők Zomborban,
Tárczay-féle ház.

3-3

Zombor, Bittermann Nándor könyv- és könyvnyomdájából.

2404. sz.
kig. 1893.

Pályázati hirdetmény.

Mélykut községben megüresedett s 300 frt fizetéssel javadalmazott községi irnoki állás f. é. augusztus hó 28-ik napján fog Mélykuton, a község házában választás után betöltetni.

Felhívtnak pályázni kívánók, hogy a megyei törvényhatósági bizottság által 6/közgyűlési 1887. sz. a. alkotott szabályrendelet 9. §-ában előirt képesítést igazoló okmányokkal felszerelendő kérvényüket a választást megelőző napig alulirotnál nyujtsák be.

Almás, 1893. évi július hó 5-én.

Deák Zsigmond,
főszolgabíró.

3-3

1940. szám.

kig. 1893.

Árlejtési hirdetmény.

Csonopla község elöljárósága részéről ezennel közhírré tétetik, hogy a községben újonnan építendő egy tanítói lakás és egy tanterem felépítésének biztosítása céljából folyó évi július hó 30-án délután 3 és fél óráig árlejtés fog tartatni.

Ehhez a vállalkozók oly értesítéssel hivatnak meg, hogy a 4989 frtban előirányzott építkezés műszaki tervei és az árlejtési feltételek Csonopla község jegyzői hivatalában megtekinthetők és hogy árlejtés kötelesek az árlejtés megkezdése előtt 10% bánatpénzt letenni és hogy ugyancsak 10% bánatpénzzel ellátott zárt írásbeli ajánlatok is beadhatók.

Kelt Csonoplán, 1893. évi július hó 20-án.

Deák Andor,
jegyző.

Pálty Antal,
bíró.

1219. szám.

kig. 1893.

ÁRLEJTÉSI HIRDETÉSEK.

Mélykut község alulirott elöljárósága ezennel közhírré teszi, hogy a költségvetésileg 6968 frt 17 krral előirányzott nagyvendéglő felépítését f. hó 26-án délelőtt 9 óráig a község háza tanács-termében megtartandó nyilvános szóbeli árlejtésen a legkevesebbet vállalkozónak kadjja.

A költségterv és árlejtési feltételek a községi jegyzői irodában a hivatalos órák alatt bármikor betekinthetők.

Kelt Mélykuton, 1893. évi július 14-én.

Lajthay Benjámín,
jegyző.

Mikó Mihály,
bíró.

11405. sz.

tkvi 1893.

Hirdetmény.

Kupuszina községnek telekkönyvi betétei az 1886. XXIX. és az 1889. XXXVIII. és az 1891. XVI. t. c. cikkek értelmében elkészítettétn és a nyilvánosságnak átadtván, ez azon felszólítással tétetik közre, hogy:

1. mindazok, akik az 1886. XXIX. t. c. 15. és 17. §-ai alapján, ide érteve e §-oknak az 1889. XXXVIII. t. c. 5. és 6. és az 1891. XVI. t. c. 15. § a) pontjában foglalt kiegészítéseit is, — valamint az 1889. XXXVIII. t. c. 7. és az 1891. XVI. t. c. 15. § b) pontja alapján eszközölt bejegyzések érvénytelenségét kimutathatják, e végből törlési keresetüket; azok p-dig, akik valamely tehertétel átvételének az 1886. évi XXIX. t. c. 22. § a, illetve az 1889. XXXVIII. t. c. 15. § a alapján való mellőzését megtámadni kívánják, e végből keresetüket hat hónap alatt, vagyis az 1894. évi január hó 20-ik napjáig beszárólag a telekkönyvi hatósághoz nyujtsák be, mert ezen meg nem hosszabbítható záros határidő eltelte után indított keresetük annak a harmadik személynek, aki időközben nyilvánkönyvi jogot szerzett, hátrányára nem szolgálhat;

2. hogy mindazok, akik az 1886. évi XXIX. t. c. 16. és 18. § ai eseteiben, ideértve az utóbbi §-nak az 1889. évi XXXVIII. t. c. 5. és 6. § aiban foglalt kiegészítéseit is, a tényleges birtokos tulajdonjogának bejegyzetése ellenében ellenmondással élni kívánnak, írásbeli ellenmondásukat hat hó alatt, vagyis 1894. évi január hó 20-ik napjáig beszárólag a telekkönyvi hatósághoz benyujtsák, mert ezen meg nem hosszabbítható záros határidő eltelte után ellenmondásuk többé figyelembe vételét nem fog;

3. hogy mindazok, akik a fentebbi 1. és 2. pontban körülirt eseteken kívül a betétek tartalma által előbb nyert nyilvánkönyvi jogokat bármely irányban sértve vélik, ide érteve azokat is, akik a tulajdonjog arányának az 1889. XXXVIII. t. c. 16. § a alapján történt bejegyzését sérelmesnek találják, e tekintetbeni felszólalásukat tartalmazó kérvényüket a telekkönyvi hatósághoz hat hónap alatt, vagyis az 1894. évi január hó 20-ik napjáig beszárólag nyujtsák be, mert ezen meg nem hosszabbítható záros határidő elmulta után a betétek tartalmát csak a törvény rendes útján és csak az időközben nyilvánkönyvi jogokat szerzett harmadik személyek jogainak sérelme nélkül támadhatják meg.

Egyúttal figyelmeztetnek azok a felek, akik a betétek szerkesztésére kiküldött bizottságnak eredeti okiratokat adtak át, hogy amennyiben azokhoz egyszerű másolatokat is csatoltak, vagy ilyeneket pótlólag benyujtanak, az eredetieket a telekkönyvi hatóságnál átvehetik.

Kelt Zomborban, 1893. évi július hó 8-án.

Sztojkovits György,
kir. trszéki bíró.

3-3

XVI. évf.

ELŐFIZETÉS
Egész évre . . . 6 Ft
Fél évre . . . 3 Ft
Negyed évre . . . 1 Ft
A lap szellemi
illető küldemen
szerkesztőnek, az
a laptulajdonosn
dendők.

Egyes szám ára 10

A kormány a leglázasabb munkában béreim vagy a teng lést, — addig a dologgal acélozza minden jel után ité tesebbeknek alkotmá

Egyik legfontos tanácskozásonk a javaslatnak a minisz most a király előleg s így nemsokára a Wekerle-kormányt re Nehéz harcoknak t heves lesz, különös bármily hatalmas is egyházi politikai kérd mert azokat megérle demokratikus és szab fogja segíteni Weke

S ha ez a Magyarországra a nem fejlődés szempontjából fordulatot fog jelent sem a kath. klérus, a nagy részének hazaf telkedünk, s így ne a vivandó harc feyy vedély lesz.

A minisztertanács ság dolgában első 1894-ik évi állami k és beható megbeszélés gesen összeállítottak abban, hogy az állam tétele az állami pénzi háztartás rendezettség nálunk is évtizedek éljät. S amikor az e kozottabb kötelesség A kormányt a jövő sánál az idén is kettő gosan megfelelni az táplált nagyobb igé továbbfejlesztését bizt

A „BÁCS

Finnc

Mondják, fia

Ugy nem e

Felelj magad

Atyám, is e

Kövess e val

A bölcs se

A bölcsesség és

Nem más, n

Fal

Találkozunk m

Összehoz a sor

Összehoz még.

Szereltem is úg

Mint száz gar

Pilegtél az én

Csökök üdvről

Nézetem észbont

Akkor teljes v

Volt a szívem

Felpattant m

Bájjáról dalt

De oly hamar

Rözsaktem sz